

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

28261

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve talep ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU

Diyarbakır Milletvekili

Tarım sektörü, ülkemizin gıda güvenliğini sağlayan, kırsal istihdam yaratan ve milli ekonomimize katkıda bulunan stratejik bir sektördür. Ancak 2025 yılı ilk çeyrek verilerine göre, çiftçiye yapılan desteklerin oldukça düşük seviyede kaldığı, buna karşılık faiz ödemelerine çok yüksek tutarlar ayrıldığı görülmektedir.

Yayımlanan "2025 Yılı Genel Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması İncelendiğinde,

- Çiftçiye yapılan toplam destek Ocak-Mart döneminde sadece 43 milyar 601 milyon TL'de kalmıştır.
- Aynı dönemde faiz ödemeleri ise 463 milyar 417 milyon TL'ye ulaşmıştır.
- Başlangıç ödeneği 1 trilyon 950 milyar TL iken, ilk üç ayda faiz için ödeneğin yaklaşık %24'ü harcanmış, çiftçiye ise sadece %2,2'lik bir destek verilmiştir.

Bu ciddi dengesizlik, tarım sektörünün güçlenmesi ve üreticilerin desteklenmesi hedefleriyle açık bir çelişki içindedir.

Bu bağlamda;

1. 2025 yılı bütçesi hazırlanırken, faiz ödemelerine ayrılan kaynak neden çiftçiye ayrılan kaynağın yaklaşık 10 katı olarak belirlenmiştir? Bu planlama hangi ekonomik gerekçelere dayanmaktadır?
2. 2025 yılı ilk 3 ayındada faiz giderleri için 463 milyar TL ödeme yapılırken, tarımsal desteklerin sadece 43 milyar TL'de kalması hükümetin tarım politikasının önceliklerini nasıl yansıtmaktadır?
3. 2025 yılı içerisinde toplam tarımsal destekler için öngörülen başlangıç ödeneği nedir? Bu tutarın yıl sonunda gerçekleşmesi hedeflenmekte midir, yoksa ilave kaynak aktarımı yapılacak mıdır ?
4. Tarımsal destek kalemleri içinde "Alan Bazlı Tarımsal Destekler"e 17,5 milyar TL, "Hayvancılık Destekleri"ne 1,1 milyar TL, "Fark Ödemesi Niteliğindeki Destekler"e 24,2 milyar TL, "Diğer Tarımsal Destekler"e ise sadece 725 milyon TL ayrılmıştır. Bu dağılım hangi kriterlere göre hesaplanmıştır?
5. Çiftçi borçlarının artış gösterdiği bu dönemde, yüksek faiz harcamaları ile çiftçiye düşük destek verilmesi kırsalda üretim düşüşüne ve tarımda dışa bağımlılığa yol açmayacak mıdır? Bu konuda bir risk değerlendirmesi yapılmış mıdır?
6. 2024 yılında ve 2025 Ocak – Mart döneminde faiz ödemelerinin tarımsal desteklere oranı yıllık bazda ne olmuştur? Bu oranın düşürülmesi için bir politika değişikliğine gidilecek midir ?
7. Tarımsal desteklerin artırılması ve üreticinin korunması amacıyla 2025 yılı içinde ek bütçe çalışması yapılacak mıdır?